

Митний Союз в рамках ЄВРАЗЕС як механізм спрощення та гармонізації митних процедур на Євразійському континенті

*Денисенко С.І., викладач кафедри права СумДУ
аспірант Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі
м.Київ Україна*

Економічні перетворення в умовах кризи і процеси інтеграції що відбуваються у всьому світі, не залишають шансів будь-якій країні шукати і встановлювати свої власні, національні правила митного регулювання, внаслідок чого формується нова філософія митного регулювання. Сьогодні можна з повною упевненістю говорити про появу принципово нового підходу до митного регулювання, що враховує підприємницькі інтереси учасників зовнішньоекономічної діяльності.

Сучасне митне регулювання розвивається в умовах митної інтеграції. Одним з важливих аспектів участі кожної країни у сфері міжнародних економічних відносин є інтеграція її економіки в систему міжнародних економічних об'єднань. Економічна взаємодія будь-якої держави Євроазіатського континенту з рядом регіональних організацій (ЄС, СНД, ЄвразЕС і ін.) отримує все більшу значимість, а успішна її інтеграція в ці організації багато в чому визначає ефективний розвиток економіки і зовнішньополітичні позиції в світі.

Відправною точкою процесу митної співпраці держав – колишніх союзних республік у складі СРСР стали Угода про створення Співдружності Незалежних Держав від 8 грудня 1991р. [1] і Статут Співдружності Незалежних Держав від 22 січня 1993р. [2], які передбачали, разом з іншими сферами співпраці й інтеграції між учасниками СНД, співробітництво у галузі митної політики, у формуванні і розвитку спільного економічного простору, загальноєвропейського і євразійського ринків.

Заявлений ще у до кризовий період у рамках Євразійського економічного співтовариства (далі - ЄвразЕс) , проект Митного союзу («Митної трійки» у складі Росії, Білорусії і Казахстану) в посткризовий період придбав особливу актуальність. Головною причиною виявився успадкований з періоду кризи протекціонізм, пов'язаний прагненням захистити власні ринки від дешевого імпорту, що в свою чергу пов'язане з низькою конкурентоспроможністю товарів вітчизняних виробників, що знаходять попит, як правило, винятково на ринку пострадянського простору [3].

На даний час митний союз у рамках ЄвразЕс за участю Республіки Білорусь, Республіки Казахстан і Російської Федерації вже сформовано відповідно до Договору від 06.10.2007р. «Про створення єдиної митної території і формування митного союзу» [4]. На підставі цього ж міжнародного договору була встановлена Комісія митного союзу, яка є єдиним постійно діючим регулюючим органом митного союзу. Найвищим органом митного союзу є Міждержавна Рада ЄвразЕс.

Міждержавною Радою Євразійського економічного співтовариства було прийнято рішення від 27.11.2009р. за №17 «Про договір про митний кодекс митного союзу»[5].

Прийняття митного кодексу союзу викликано необхідністю єдиного митного регулювання на створеній єдиній митній території держав-членів митного союзу, а також необхідністю спрощення та гармонізації митних процедур з метою створення найбільш сприятливих умов для учасників зовнішньоекономічної діяльності [6]. При розробці Митного кодексу союзу використовувались останні передові митні технології Всесвітньої митної організації та найважливіші міжнародні договори у сфері митного регулювання.

Так в основу митного кодексу союзу були закладені положення Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур від 18 травня 1973р. (Київська конвенція) [7] на яких базуються основні нововведення, які містяться у закріплені положень про митні процедури, під якими у митному законодавстві Біларусі, Казахстану та Росії розумілись митні режими. Дані зміни обумовлені застосовуваною термінологією Київської конвенції. На підставі положень Київської конвенції 1999 року розроблена глава про взаємну адміністративну допомогу митних органів на митній території митного союзу, що не має правової аналогії у митному законодавстві держав – учасниць митного союзу.

Також в основу кодексу митного союзу були закладені положення Міжнародної конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 20 травня 1987р. (конвенція ЕАД) [8] та Європейської конвенції про процедуру загального транзиту від 20 травня 1987р.[9]

Розглядаючи механізм спрощення та гармонізації митних процедур з позиції зовнішньоторговельного регулювання необхідно, перш за все, відзначити, що в рамках митного союзу Республіки Білорусь, Республіки Казахстан та Російської Федерації існують такі переваги як: - у сфері митно-тарифного регулювання до товарів з третіх країн будуть застосовуватись єдині ставки ввізного мита, що встановлені Єдиним митним тарифом, що дозволить безперешкодно переміщуватись таким товарам на єдиній митній території. Єдиний митний тариф митного союзу почав діяти з 01.01.2010р.; - у галузі нетарифного регулювання будуть уніфіковані обмежувальні заходи що застосовуються, включаючи порядок оформлення ліцензій та скорочені адміністративні бар'єри у торгівлі; - у сфері митного адміністрування буде створений єдиний механізм митного контролю на зовнішньому кордоні митного союзу, буде забезпечена прозорість митних формальностей на зовнішніх кордонах, та їх скасування на міждержавних кордонах держав митного союзу та застосовано широке впровадження електронного декларування товарів учасниками зовнішньоекономічної діяльності, спрощена процедура транзиту товарів по території митного союзу; - у галузі санітарного, ветеринарного та фітосанітарного контролю будуть скорочені технічні бар'єри, прискорені та здешевлені обіг товарів, що підлягають санітарному, ветеринарному та фітосанітарному контролю.

На даний час робоча група комісії митного союзу розробляє процедуру прийому нових членів митного союзу. Для України вступ до митного союзу з Росією, Казахстаном та Білорусією є достатньо перспективним, так як ринки країн-членів митного союзу дуже важливі для української промисловості на даний час, однак Україна є членом Світової організації торгівлі (далі – СОТ), що створює перешкоду для її членства у митному союзі з Росією, Казахстаном та Білорусією так як членство у СОТ не передбачає вступ країни-члена до якихось митних союзів з країнами, які до СОТ не входять. На даний час логічним шляхом розвитку економічних відносин України з країнами, які сформували Митний союз є розширення двосторонньої співпраці (зокрема, на особливих привілейованих умовах, що не суперечать членству України у СОТ);

Необхідно також зазначити про те, що створення митного союзу у рамках ЄврАзЕс в подальшому може стати найбільш ефективною інтеграційною структурою на пострадянському просторі, що буде сприяти спрощенню та гармонізації митних процедур на Євразійському континенті. Розвиток таких нових тенденцій митного регулювання неминуче приведе до гармонізації національних митних систем, а саме національне митне законодавство при цьому повинне стати максимально адаптованим до сприйняття іноземного учасника зовнішньоторговельної діяльності і гранично зрозумілим вітчизняним підприємцям.

Література:

1. Угода про створення Співдружності Незалежних Держав від 8 грудня 1991 //Комп'ютерна правова система «Ліга:ЗАКОН» інформаційно-аналітичного центру «Ліга»(м.Київ) <http://www.ligazakon.ua/jurist/>
2. Статут Співдружності Незалежних Держав від 22 січня 1993р.//Комп'ютерна правова система «Ліга:ЗАКОН» інформаційно-аналітичного центру «Ліга» (м.Київ) <http://www.ligazakon.ua/jurist/>
3. Суздальцев А.И. Таможенный союз ЕврАзЭс: сложный старт//Международная экономика: - 2010. № 4.- С. 38—44
4. Официальный сайт комиссии таможенного союза <http://www.tsouz.ru>
5. Официальный сайт комиссии таможенного союза <http://www.tsouz.ru>
6. Казахстанский информационный портал www.zakon.kz
7. Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур від 18 травня 1973р.//Комп'ютерна правова система «Ліга:ЗАКОН» інформаційно-аналітичного центру «Ліга» (м.Київ) <http://www.ligazakon.ua/jurist/>

8. Міжнародної конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 20 травня 1987р. //Комп'ютерна правова система «Ліга:ЗАКОН» інформаційно-аналітичного центру «Ліга» (м.Київ) <http://www.ligazakon.ua/jurist/>

9. Європейська конвенції про процедуру загального транзиту від 20 травня 1987р.// <http://translate.google.ru>

Міжнародно-правове забезпечення стабільності та безпеки суспільства : матеріали науково-теоретичної конференції викладачів, аспірантів та студ. юридичного фак-ту, м. Суми, 25 травня 2013 р. / Ред.кол.: А.М. Куліш, М.М. Бурбика, М.І. Логвиненко, В.М. Семенов, А.В. Баранова. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 19-21.